

En god start på livet er en trygg mamma

Barselsopprør, opprop mot nedlegging av fødeplasser, kvinner som må føde alene og depressive symptomer hos hver tredje kvinne som har født under pandemien - de siste årene har flere opplevd fødselsomsorgen som utrygg. Tross urovekkende forskningsresultater og protester fra fagmiljøene planlegges det nå for en ytterligere nedbygging av fødselsomsorgen i Oslo. ABC klinikken skal legges ned og Oslo universitetssykehus planlegger for at 20 prosent av kvinnene og andre fødende skal reise hjem innen 24 timer etter fødsel. Tiden kvinner ligger på barsel har allerede gått markant ned de siste 20 årene.

Nedbyggingen av barselomsorgen startet før pandemien, med kortere liggetid på sykehuset, og færre ansatte på barsel. Nedprioriteringen av mor-barn helse er alvorlig og har negative konsekvenser. Flere tilfeller av underernæring blant spedbarna og en økning i fødselsdepresjoner er noen av dem.

Ny forskning tyder på at hver tredje kvinne som fødte under covid-19 pandemien hadde depressive symptomer, sammenlignet med hvert tiende ti år tidligere. Flere kvinner oppga at de ble dårlig ivaretatt på barselavdelingen under pandemien, følte ensomhet og fikk dårlig oppfølging av psykiske helseplager.

Smitteverntiltak på sykehusene har skapt mye usikkerhet. Gravide kvinner og andre fødende har ikke fått ha med partner på ultralyd, på kontroller eller før de var i aktiv fødselen. Mange har også vært nødt til å føde alene. I tillegg har det blitt mindre tid til ammeveiledning og kortere liggetid enn hva de har hatt behov for. Pandemien førte til at helsestasjoner flere steder i landet ble stengt, og andre hjelpeinstanser har hatt begrenset tilgjengelighet. Avlastningen fra andre familiemedlemmer har vært begrenset, og barselgruppene avlyst.

Ansvar for oppfølgingen av nye mødre og spedbarn har blitt overført fra sykehusene til kommunene, men det har ikke fulgt med nødvendig kompetanse, tid og ressurser til å ivareta ansvaret. Satsingen i Oslo på nye familier, med utvidet hjemmebesøk er et første skritt på styrket oppfølging av gravide og nybakte mødre, men er ikke en erstatning for en forsvarlig oppfølging de første dagene etter en fødsel.

Kvinner rapporterer om å ikke få hjelp til sin psykiske helse i forbindelse med graviditet og fødsel i dag. De få mødre som får et tilbud på DPS blir møtt av behandlere som mangler kunnskap om tiden før, under og den første uken etter en fødsel (den perinatale fasen).

Vi må få på plass en helhetlig organisering av hele svangerskaps- og spebarnsfasen. At kvinnen og andre fødende føler seg trygge og selv kan uttrykke sine behov under fødselen er viktig for en positiv opplevelse. ABC-klinikken på Ullevål sykehus er det eneste fødestedet i Norge som tilbyr oppfølging etter kontinuitetsmodellen i både svangerskap, fødsel og barsel. Tilbudet er attraktivt for både fødende og som arbeidsplass. Oslo SV vil derfor at tilbudet må bevares og utvides.

Oslo SV vil:

- At antall sengeplasser og liggetiden på barsel utvides, ikke reduseres
- At det skal jobbes systematisk for å rekruttere og beholde flere til jordmor/faryrket.
- Styrke svangerskaps-, fødsel- og barselomsorgen med nødvendig fagpersonell, og oppbemanne slik at det blir tilstrekkelig tid til oppfølging av hver enkelt.

- At tjenestene samorganiseres rundt den som skal ha barn og gir en helhetlig oppfølging før, etter og under fødsel.
- Bevare og utvide tilbudet på ABC-klinikken på Ullevål sykehus og utrede hvorvidt denne modellen kan brukes ved flere andre sykehus og helseforetak
- At det i større grad fokuseres på kvinners og andre fødendes psykiske helse i oppfølgingen av det å få barn.
- At kvinner og andre fødende mottar tilstrekkelig ammeveiledning rett etter fødsel og at dette følges opp når de kommer hjem
- At det utvikles et lavterskeltilbud for gravide, fødende og spedbarnsmødre for å håndtere milde til moderate både fysiske og psykiske utfordringer med mål om å forebygge utviklingen av alvorlige lidelser. Tilbudet må ha kort ventetid. Tilbudet skal være forankret i kommunehelsetjenesten og ha ansatte med perinatal psykisk helsekompetanse
- At nevnte lavterskeltjeneste har formelt samarbeid med små- og spedbarnsteam på BUP samt samarbeid med DPS slik at kvinner med alvorlige psykiske lidelser og deres barn blir ivaretatt
- At det bevilges midler til mer forskning på ulike psykiske problemer og lidelser i graviditeten og barseltid
- At alle som jobber med gravide, fødende, mor og barn skoleres innen perinatal mental helse
- At det skal være en lovfestet rettighet for den gravide å få ha med seg partner eller ledsager under ultralyd og fødsel.